

PRAKSISOVERSIGT · KØBERET

Praksisoversigt over mangler ved løsøre i handelskøb og civilkøb (købeloven §§ 42-54)

Mangelsbegreb, species/genus-sondring og mangelsbeføjelser efter købelovens almindelige regler

Version 2 · Opdateret 22. jul. 2026 · 34 afgørelser · 2001-2026

[Læs online](#)

INTRODUKTION

Købelovens §§ 42-60 regulerer køberens beføjelser ved mangler ved løsøre i handelskøb mellem erhvervsdrivende og i civilkøb mellem private – altså alt løsørekøb uden for forbrugerkapitlet. Loven definerer ikke selv, hvad en mangel er; det spørgsmål overlod lovgiver i 1905 udtrykkeligt til domstolene, og retspraksis afgør det efter aftalen og almindelig retsopfattelse med det klassiske kriterium, at genstanden er uskikket eller mindre egnet til sin sædvanlige eller aftalte brug. Reglerne er deklaratoriske, jf. § 1, stk. 1, og fortrænges i praksis regelmæssigt af salgs- og leveringsbetingelser, garantier og branchekutyster. Oversigten kortlægger, hvordan domstolene – navnlig Sø- og Handelsretten, landsretterne og Højesteret – udmønter mangelsbegrebet, species/genus-sondringen, uvæsentlighedsgrænsen for ophævelse, forholdsmæssigt afslag, erstatningsansvaret og ophævelsens restitutionsvirkninger.

PRINCIPPER UDLEDT AF PRAKSIS

- 01** Købeloven definerer ikke "mangel"; efter de originale forarbejder fra 1905 træffes afgørelsen af domstolene efter almindelig retsopfattelse, hvorefter der foreligger en mangel, når genstandens tilstand gør den uskikket eller mindre egnet til sædvanlig eller aftalt brug.
- 02** Mangelsreglerne uden for forbrugerkøb er deklaratoriske, jf. § 1, stk. 1, og viger for udtrykkelig aftale, forudsat aftaleindhold, handelsbrug og anden sædvane – herunder "som den er/forefindes" (tel quel) og aftalte reklamationsfrister.
- 03** Sælgerens eget markedsføringsmateriale kan skabe en berettiget forventning hos en professionel køber, og manglende opfyldelse af den forventning udgør en væsentlig mangel.
- 04** Ved specieskøb kan køberen efter § 42, stk. 1, hæve eller kræve forholdsmæssigt afslag, men erstatning kun ved manglende tilsikrede egenskaber, sælgerens efterfølgende forsømmelse eller svig, jf. § 42, stk. 2.
- 05** Ved genuskøb kan køberen tillige kræve omlevering, og sælgeren hæfter efter § 43, stk. 3, objektivt for erstatning med kun § 24's snævre force majeure-undtagelse.

- 06 Om et køb er species eller genus afgøres af, om sælgeren efter aftalen har valgfrihed ved opfyldelsen; en sælger kan ikke ved at angive fabriktionsnummer på en fabriksny vare omdanne et reelt genuskøb til et specieskøb for at slippe med culpaansvar.
- 07 Uvæsentlige mangler berettiger ikke til ophævelse, jf. § 42, stk. 1, 2. pkt., og § 43, stk. 2 – men spærringen falder bort ved sælgerens svig, og i genuskøb tillige ved sælgerens onde tro på et tidspunkt, hvor mangelfri levering endnu kunne være skaffet.
- 08 Lovgiver afviste i 1905 udtrykkeligt Handelsstandens ønske om, at enhver mangel i handelskøb skulle anses for væsentlig, af hensyn til risikoen for chikanøs afvisning af salgsgenstanden.
- 09 Forholdsmæssigt afslag beregnes efter forholdet mellem den mangelfri og den mangelfulde genstands værdi og fastsættes i praksis skønsmæssigt på grundlag af syn og skøn.
- 10 Mangelsbedømmelsen sker efter § 44 på tidspunktet for farens overgang, medmindre manglen er hidført ved sælgerens forsømmelse.
- 11 Har køberen undersøgt genstanden før købet, uden skellig grund undladt at efterkomme en opfordring hertil eller haft lejlighed til at undersøge en prøve, afskærer § 47 ham fra at påberåbe sig mangler, der burde være opdaget – medmindre sælgeren har handlet svigagtigt.
- 12 Ved auktionssalg kan mangler efter § 48 kun påberåbes, hvis genstanden ikke svarer til sin betegnelse, eller sælgeren har handlet svigagtigt – dog ikke når en handlende sælger sine varer ved auktion.
- 13 Køberen mister efter § 57, stk. 1, adgangen til at hæve, hvis han ikke kan tilbagelevere genstanden i væsentlig samme stand; § 58's undtagelser dækker ikke forringelser, som køberen selv har forårsaget ved dispositioner uden sammenhæng med manglen.
- 14 Den absolutte reklamationsfrist i § 54, stk. 1, er 2 år fra overgivelsen, men gælder ikke ved indeståelse, svig, sikkerhedsbetingede myndighedstilbagekaldelser eller ved køb af byggematerialer.
- 15 Ved erstatning efter ophævelse fastsættes tabet efter § 45, jf. § 25, som prisforskellen – ved forsvarligt og rettidigt dækningskøb dog efter den faktisk opnåede pris – og dækningskøb/-salg er efter Højesterets praksis et bevismiddel, ikke en betingelse for erstatning.
- 16 Ved internationale handelskøb uden for Norden gælder CISG, hvor ophævelse kræver væsentlig misligholdelse, jf. art. 25 og 49, og hvor der gælder en tilsvarende absolut 2-årsfrist for reklamation efter art. 39, stk. 2.

Lovgrundlaget: deklaratoriske mangelsregler for handelskøb og civilkøb

§ 1

Købelovens almindelige mangelsregler i §§ 42-60 gælder for alle løsørekøb, der ikke er forbrugerkøb – dvs. både **handelskøb** mellem to erhvervsdrivende og **civilkøb** mellem to private. Forbrugerkøbets særlige

beføjelsestrappe i §§ 75 b-87 hører under [mangelsbeskyttelse](#) og Forbrugerklagenævnets praksis under [forbrugerklage-vare-tjenester](#) og behandles ikke her.

Det helt centrale udgangspunkt er, at reglerne er **deklaratoriske**. Efter [købelovens § 1, stk. 1](#) kommer lovens bestemmelser "kun til anvendelse, for så vidt ikke andet er udtrykkelig aftalt, eller må anses for indeholdt i aftalen eller følger af handelsbrug eller anden sædvane". Ufravigelighed gælder alene i forbrugerkøb, jf. [§ 1, stk. 2](#), samt for beskyttelsen af senere ikke-erhvervsmæssige erhververe i [§ 54, stk. 4](#), jf. [§ 1, stk. 3](#).

Allerede lovmotiverne fra 1905 fremhævede rækkevidden af denne fravigelighed på mangelsområdet:

Det kan naturligvis forekomme, - at Genstanden er solgt med saadant Forbehold, at Køberen skal nøjes med det "som den er eller forefindes", "som den falder", "hvad enten den er bedre eller daarligere" o. s. v. ("tel-quel"), hvilket atter har Indflydelse paa Fastsettelsen af Købesummens Størrelse. I saa Fald følger det af Udkastets § 1, at Reglerne i § 42 ikke finde Anvendelse

Og videre om branchekutymen:

Det følger iøvrigt af Udkastets § 1, at de særlige Kutymen om bestemte Spillerum for Kvalitetsafvigelser, som i Henseende til Køberens Ret til at afvise Salgsgegenstanden ... allerede ere eller i Fremtiden maatte blive fæstnede for visse Brancher, forblive uberørte af Regelen i § 42.

(Bemærkningerne findes i [lovforslaget til købeloven af 15. november 1905](#).)

Den praktiske konsekvens ses tydeligt i erhvervspraksis. I Vestre Landsrets dom i [BS-18203/2024-VLR](#) om mangelfulde "Power Packs" til svovlbrintereduktion var det ikke købelovens frister, men sælgerens egne salgs- og leveringsbetingelser pkt. 8.5 med en **aftalt reklamationsperiode på 6 måneder**, der udgjorde prøvelsesgrundlaget. Omvendt sætter aftalefriheden ikke enhver klausul igennem: i Sø- og Handelsrettens dom i [H-43-06](#) om mangelfuld teltdug blev sælgerens ansvarsbegrænsning tilsidesat, selv om der var tale om et rent handelsforhold.

Ved grænseoverskridende køb uden for Norden er det ikke købeloven, men [den internationale købelov](#) (CISG), der gælder; loven finder efter [§ 2](#) ikke anvendelse, hvis både sælger og køber har forretningssted i Danmark, Finland, Island, Norge eller Sverige.

LOV	International købelov § 2	Købeloven § 1, stk. 1-3	Købeloven § 42
	Købeloven § 54, stk. 4		
PRAKSIS	Landsretten · Køberetlig tvist om mangelfulde "Power Packs" til reduktion af svovlbrinte – Hævelse af køb og tilbagebetaling af købesum 05.02.2025 Sø- og Handelsretten · Erstatning for mangelfuld teltdug og tilsidesættelse af ansvarsbegrænsning i handelsforhold 11.08.2009		

§ 2 Det ulovbestemte mangelsbegreb – uskikket eller mindre egnet til sædvanlig eller aftalt brug

Købeloven indeholder ingen definition af mangelsbegrebet uden for forbrugerkøb. Det var et bevidst valg. Motiverne til [§ 42](#) formulerer det klassisk:

Bortset fra Regelen i § 44 om, hvilket Tidspunkt der bliver at lægge til Grund ved Afgørelsen af, om en Genstand er behæftet med en Mangel, indeholder Udkastet ingen Bestemmelse af Mangelens Begreb. Afgørelsen maa derfor træffes af Domstolene i Overensstemmelse med den almindelige Retsopfattelse. Herefter vil det i Almindelighed blive anset som en "Mangel" ved Salgsgegenstanden, at dens Tilstand gør den uskikket eller mindre egnet til dens sædvanlige Brug eller til den Brug, som Genstanden ifølge Aftalen har maattet forudsættes at skulle anvendes til af Køberen.

Motiverne understreger samtidig, at aftalen både kan udvide og indskrænke mangelsbegrebet, men at det "regelmæssig er en naturlig Forudsætning for Aftalens forbindende Kraft for Køberen, at Sælgeren ikke svigagtig har skjult Mangelen".

Berettigede forventninger skabt af sælgerens eget materiale. I [BS-18203/2024-VLR](#) havde sælgeren i præsentationer og brochurer angivet, at produktet reducerede svovlbrinte "med op til 80 %", henholdsvis 85 %, og at behandlingen "meget hurtigt og fuldstændigt nedbryder svovlbrintemolekylet". Landsretten fandt, at køberen "med rette" kunne forvente en væsentlig reduktion, og at den udeblevne effekt derfor var en mangel:

Efter bevisførelsen, herunder navnlig forklaringerne fra medarbejderne hos forsyningsselskaberne og mailkorrespondancen mellem dem og Innocleaner DK ApS og Biotech Innovation ApS, lægger landsretten til grund, at de leverede og installerede Power Packs ikke havde en væsentlig og længerevarende effekt på indholdet af svovlbrinte i forsyningsselskabernes ledningsnet.

Loyal oplysningspligt som mangelskabende faktor. Fortielse af forhold, som køberen med rimelighed måtte forvente oplyst, behandles i praksis som en mangel, der kan begrunde ophævelse. I [BS-2384/2009-OLR](#) havde sælgeren af en café undladt at oplyse om en omsætningsnedgang på ca. 70 % i forhold til det udleverede regnskab. Østre Landsret placerede bevisbyrden hos sælgeren og udtalte:

Da der er tale om en meget betydelig omsætningsnedgang i forhold til det regnskab, der blev udleveret til Person, har det været berettiget til at have handelen.

Tilsvarende fandt Sø- og Handelsretten i [H-3-02](#), at fortielse af ordrestop fra hovedkunden, af en skjult huslejerestance og af skattemæssige uregelmæssigheder samlet udgjorde en væsentlig misligholdelse, der berettigede køberen til at hæve – "uanset at sagsøger havde accepteret en betydelig risiko ved at indgå aftalen" på et "quick and dirty"-grundlag uden due diligence.

Levende dyr som klassisk civilkøbsområde. Hestehandler er et af de områder, hvor det ulovbestemte mangelsbegreb i dag udfoldes hyppigst. Praksis viser, at både fysiske lidelser og adfærdsmæssige forhold kan være mangler: [BS-44568/2021-ODE](#) (kroniske smertetilstande i nakke og lænd samt manglende hestepas), [BS-47535/2023-OLR](#) (manglende hestepas og helbredsmæssige mangler udgjorde væsentlige mangler), [BS-30467/2022-HJO](#) (personfarlig adfærd og tilsidesat oplysningspligt) og [BS-54880/2023-VLR](#) (sælgers tilsidesættelse af oplysningspligt om adfærdsproblemer). Motiverne fra 1905 forudså netop, at de almindelige regler – herunder prisafslaget – ville være "særdeles anvendelig paa Kreaturhandelen".

LOV	KøbeLoven § 42, stk. 1	KøbeLoven § 44	
PRAKSIS	Landsretten · Vestre Landsrets dom om ophævelse af hestekøb: Sælgers tilsidesættelse af oplysningspligt om adfærdsproblemer		27.03.2025
	Landsretten · Ophævelse af hestekøb stadfæstet – manglende hestepas og helbredsmæssige mangler udgjorde væsentlige mangler		27.02.2025
	Landsretten · Køberetlig tvist om mangelfulde "Power Packs" til reduktion af svovlbrinte – Hævelse af køb og tilbagebetaling af købesum		05.02.2025

Landsretten · Sælger af café havde loyal oplysningspligt om væsentlig omsætningsnedgang	06.09.2010
Sø- og Handelsretten · Hævelse af anpartskøb grundet manglende oplysninger om ordreophør, huslejerestance og uregelmæssig bogføring	23.04.2003
Byretten · Ophævelse af hestekøb grundet personfarlig adfærd og tilsidesat oplysningspligt	24.10.2023
Byretten · Ophævelse af hestekøb grundet kroniske smertetilstande i nakke og lænd samt manglende hestepas	14.09.2023
Byretten · Sag om ophævelse af hestekøb grundet væsentlig mangel	03.10.2006

§ 3 Species eller genus – sontringen der afgør beføjelsernes rækkevidde

Købeloven opererer med to parallelle mangelsbestemmelser, og valget mellem dem er den mest konsekvensrige enkeltbeslutning i en mangelssag uden for forbrugerkøb.

	Specieskøb – § 42	Genuskøb – § 43
Ophævelse	Ja, hvis manglen ikke er uvæsentlig	Ja, hvis manglen ikke er uvæsentlig
Forholdsmæssigt afslag	Ja	Ja
Omlevering	Nej	Ja
Erstatning	Kun ved tilsikrede egenskaber, sælgerens efterfølgende forsømmelse eller svig, jf. § 42, stk. 2	Objektivt/garantilignende , jf. § 43, stk. 3, med kun § 24's force majeure-undtagelse

Motiverne til § 43 begrundet omleveringsbeføjelsen og det skærpede ansvar med, at sælgeren i genuskøb selv vælger opfyldelsesgenstanden:

Hvad dernæst angaar Køberens Ret til Skadeserstatning i Anledning af Mangler ved Leveringen følger det af Sagens Natur, at Sælgeren maa være ansvarlig for sit Valg af Varen, og at Betingelserne herfor maa fastsættes i Lighed med Betingelserne efter § 24 for Køberens Ret til Skadeserstatning i Tilfælde af Forsinkelse fra Sælgerens Side.

Afgrænsningskriteriet. Justitsministeriets udvalg formulerede kriteriet præcist i [betænkning nr. 1502/2008 om visse køberetlige regler om sikkerhedsmangler](#), s. 141:

Udvalget bemærker i den forbindelse, at det afgørende for, om der foreligger et genus- eller et specieskøb, er, om sælgeren i henhold til parternes aftale har valgfrihed, idet vedkommende kan opfylde sin leveringsforpligtelse med en hvilken som helst genstand, som hører til den art, der er defineret i aftalen. Selv om en aftale efter sin ordlyd ikke levner sælger nogen valgfrihed, men udpeger en bestemt fysisk genstand som salgsgenstanden, kan fortolkning af aftalen føre til, at der foreligger et genuskøb.

Udvalget tilføjede, at en sælgers interesse i at få et reelt genuskøb til at fremtræde som specieskøb – "f.eks. ved angivelse af fabrikationsnummer på en fabriksny vare" – for derved at slippe med den lempeligere culperegulering, "ikke er beskyttelsesværdig".

Sontringen har konkret betydning i erhvervstvister. Sø- og Handelsretten anvendte i [H-32-02](#) om køb af motorcykler bl.a. § 43, stk. 2 og § 49 i en sag om ophævelse og erstatning for tab ved dækningssalg, og i [H-14-06](#) om en distributionsaftale om tekstiler indgik § 43, stk. 1 i afgørelsesgrundlaget. Også i den store leverancesag [H-23-05](#) om interiør til 60 togsæt indgik § 43, stk. 1, sammen med § 25.

At sondringen fortsat kan virke tilfældig for tab, der udspringer af salgsgenstandens farlige egenskaber, var netop baggrunden for udvalgsarbejdet i [betænkning nr. 1502/2008](#), der pegede på, at ansvarsgrundlaget "ofte er fremført som et synspunkt, der taler imod en køberetlig regulering af produktansvar".

LOV	Købeloven § 24	Købeloven § 42, stk. 1, 2	Købeloven § 43, stk. 1-3	Købeloven § 49
PRAKSIS	Sø- og Handelsretten · Sag om erstatning for manglende levering og uberettiget opsigelse af distributionsaftale Sø- og Handelsretten · Sag om ophævelse af kontrakt om levering af interiør til tog på grund af forsinkelse og mangler Sø- og Handelsretten · Sag om ophævelse af aftale om køb af motorcykler og erstatning for tab ved dækningssalg			12.10.2009 01.12.2008 20.01.2006

§ 4 Uvæsentlighedsgrænsen for ophævelse – og dens gennembrud ved svig og ond tro

Både [§ 42, stk. 1, 2. pkt.](#) og [§ 43, stk. 2](#) spærrer for ophævelse, når manglen "må anses som uvæsentlig". Spærringen er ikke absolut:

- **Specieskøb:** ophævelse kan alligevel ske, hvis **sælgeren har handlet svigagtigt**.
- **Genuskøb:** ophævelse og omlevering kan alligevel ske ved svig **eller** hvis sælgeren "har kendt manglen på et sådant tidspunkt, at han uden urimelig opofrelse havde kunnet skaffe mangelfri genstand".

Et centralt retspolitisk valg blev truffet allerede i 1905, da lovgiver afviste erhvervslivets ønske om en skærpet regel for handelskøb:

Man har dog ikke ment at kunne følge Handelsstandens Fællesrepræsentation i dens Ønske om en bestemt Regel, hvorefter - i Lighed med, hvad der er foreskrevet i § 21 om Forsinkelse fra Sælgerens Side - enhver Mangel ved Handelskøb anses for væsentlig, end ikke med den subsidiært henstillede Tilføjelse: "naar den ikke aabenbart savner al Betydning." Under Hensyn til, at Afgørelse af, om en Genstand er mangelfri eller ej, i Modsætning til Afgørelsen af, om Leveringstiden er overholdt eller ej, ofte kan være meget vanskelig og yderst tvivlsom, vilde en Udtalelse i Loven af et saa almindeligt Indhold i betænkelig Grad aabne Døren for chikanøs Afvisning af Salgsgenstanden.

Til gengæld fremhæver motiverne, at væsentlighedsvurderingen er **relativ og konkret**: køberens stilling som handlende og sælgerens kendskab til et særligt brugsformål kan gøre en mangel væsentlig, der "efter en almindelig Dom anses for uvæsentlig".

Denne relative bedømmelse ses klart i praksis. I [BS-18203/2024-VLR](#) var det netop produktets manglende evne til at levere den funktion, hele købsformålet hvilede på, der gjorde manglen væsentlig – uanset at leverandøren pegede på, at andre kunder ikke havde rejst krav. Tilsvarende i [H-0016-00](#), hvor Sø- og Handelsretten lagde afgørende vægt på købsformålet:

Når henses til kampagnens særlige kreative idé, som Plakatreklamen var nøje bekendt med, finder retten, at de nævnte forhold må betegnes som væsentlige mangler ved Plakatreklamens ydelse.

I hestesagerne slår væsentlighedskravet igennem som et spørgsmål om, hvorvidt dyret kan anvendes til det formål, køberen – sælgeren bekendt – havde: kroniske smertetilstande og manglende hestepas blev anset for væsentlige mangler i [BS-47535/2023-OLR](#), og personfarlig adfærd ved opstigning i [BS-30467/2022-HJO](#).

Uden for købelovens direkte område anvender domstolene den samme væsentlighedsstandard på løbende leverancer: i [BS-46631/2023-OLR](#) blev en virksomhed frifundet for betaling, fordi leverandørens misligholdelse var væsentlig, og i [BS-8688/2022-SHR](#) fandt Sø- og Handelsretten ophævelse berettiget under hensyn til branchens særlige karakter. Om den almindelige ophævelsesadgang i kontrakt henvises til [misligholdelse-ophævelse-erstatning-kontrakt](#).

LOV	Købeloven § 42, stk. 1	Købeloven § 43, stk. 2	
PRAKSIS	Landsretten · Virksomhed frifundet for betaling for social media-abonnement på grund af leverandørens væsentlige misligholdelse		18.03.2025
	Landsretten · Ophævelse af hestekøb stadfæstet – manglende hestepas og helbredsmæssige mangler udgjorde væsentlige mangler		27.02.2025
	Landsretten · Køberetlig tvist om mangelfulde "Power Packs" til reduktion af svovlbrinte – Hævelse af køb og tilbagebetaling af købesum		05.02.2025
	Sø- og Handelsretten · Berettiget ophævelse af samarbejdsaftale grundet misligholdelse og erstatningskrav		06.02.2024
	Sø- og Handelsretten · Forholdsmæssigt afslag ved mangelfuld udførelse af udendørs reklamekampagne		22.03.2002
	Byretten · Ophævelse af hestekøb grundet personfarlig adfærd og tilsidesat oplysningspligt		24.10.2023

Forholdsmæssigt afslag – den beføjelse købeloven selv indførte i § 5 1906

Adgangen til forholdsmæssigt afslag efter [§ 42, stk. 1](#) og [§ 43, stk. 1](#) var efter motiverne formentlig en nyskabelse i dansk ret. Begrundelsen er praktisk og gælder uændret:

Køberen vil nemlig hyppig have en særlig Interesse i at beholde den mangelbehæftede Salgsgegenstand, for hvilken han kan have nødvendig Brug ... medens han ikke i Øjeblikket kan skaffe sig en tilsvarende Vare andetsteds fra eller kun kan skaffe sig den mod uforholdsmæssige Opofrelser.

Beregningsprincippet fastlægges ligeledes i motiverne:

Det Forhold, hvori Købesummen kan fordres nedsat, bliver herefter det samme Forhold, i hvilket Værdien af Salgsgegenstanden uden Mangel staar til Salgsgegenstanden med den forefundne Mangel. Spørgsmaalet om Mangelens "Væsentlighed" for Køberen faar ved Udøvelsen af denne Beføjelse naturligvis kun Betydning til Bestemmelse af Prisaflagets Størrelse.

I praksis bliver afslaget dog næsten altid fastsat **skønsmæssigt** på grundlag af syn og skøn. I [BS-25773/2023-VLR](#) om en fugtskaded campingvogn til 98.675 kr. fastsatte Vestre Landsret afslaget skønsmæssigt til **45.000 kr.** – et beløb mellem skønsmændens estimat for udbedring af selve utætheden (10.000-15.000 kr.) og den fulde købesum, fordi vognens værdi samtidig var påvirket af købers egne dispositioner. Tilsvarende skønsmæssigt fastsatte Sø- og Handelsretten et afslag på 100.000 kr. i [H-109-01](#), hvor manglende budgetlægning i en professionel samarbejdsaftale blev anset for "en ikke uvæsentlig mangel", og i [H-0016-00](#) blev afslaget på 168.625 kr. taget fuldt til følge, fordi manglerne "må antages at have forringet værdien af reklamekampagnen i betydelig grad".

Afslagskrav ved virksomhedsoverdragelser bedømmes efter samme grundmodel – se [H-0096-96](#) om krav på afslag i købesummen på grund af manglende indtjening og fejlagtig skattemæssig saldo værdi. Ved brugte

genstande justerer landsretterne ofte byrettens udmåling, jf. [BS-1013/2010-VLR](#), hvor afslaget i købsprisen for en brugt bil blev nedsat.

En generel begrænsning ved afslagsbeføjelsen – men ikke ved erstatning – følger af Højesterets praksis om købers bevisbyrde, jf. [BS-32987/2021-HJR](#). Højesteret understregede senere i [BS-50238/2023-HJR](#), at disse begrænsninger netop **ikke** gælder erstatningskrav.

LOV	Købeloven § 42, stk. 1	Købeloven § 43, stk. 1	
PRAKSIS	Højesteret · Sælgeres erstatningsansvar for mangelfulde badeværelsesforbedringer i andelsbolig oversteg forbedringens pris Højesteret · Købers bevisbyrde for afslag i købesum ved mangler i andelsbolig solgt til maksimalpris Landsretten · Køber mistede retten til at ophæve handel med fugtskadet campingvogn efter at have afmonteret inventar Landsretten · Landsretten nedsætter afslag i købspris for brugt bil Sø- og Handelsretten · Mangelfuld budgettering i samarbejdsaftale om messe medførte forholdsmæssigt afslag Sø- og Handelsretten · Forholdsmæssigt afslag ved mangelfuld udførelse af udendørs reklamekampagne Sø- og Handelsretten · Sag om krav på afslag i købesum ved virksomhedsoverdragelse grundet manglende indtjening og fejlagtig skattemæssig saldo værdi.		20.02.2024 28.06.2022 18.03.2025 04.04.2011 28.01.2005 22.03.2002 24.10.2001

Erstatningsansvaret: tilsikring, forsømmelse og svig i specieskøb – § 6 objektivt ansvar i genuskøb

Efter [§ 42, stk. 2](#) kan køberen i specieskøb kun kræve erstatning, hvis genstanden ved køkets afslutning savnede **tilsikrede egenskaber**, hvis manglen efter køkets indgåelse er forårsaget ved **sælgerens forsømmelse**, eller hvis sælgeren har handlet **svigagtigt**. Motiverne fastslår, at sælgerens "Forsikring om eller Paatagelse af 'Garanti' for visse Egenskabers Tilstedeværelse ved Salgsgenstanden er i egentlig Forstand forbindende for ham".

En vigtig – og ofte overset – afgrænsning fremgår ligeledes af motiverne:

Det ligger i Formuleringen, at § 42, 2det Stykke alene omhandler Sælgerens Pligt til at erstatte Køberen Tabet ved, at Salgsgenstanden er af ringere Værdi end forudsat og ikke tillige det Tab, som Køberen kan lide derved, at Salgsgenstandens Tilstand medfører Skade paa andre Ting.

Produktskader falder altså uden for [§ 42, stk. 2](#), og skal søges dækket ad anden vej – se [produktansvar](#). Justitsministeriets udvalg foreslog i [betænkning nr. 1502/2008](#) netop at inddrage produktskader under købelovens mangelsbeføjelser for **alle** typer køb – "både inden for og uden for forbrugerkøb".

I genuskøb er ansvaret derimod objektivt. [§ 43, stk. 3](#) bestemmer, at sælgeren "selv om han er uden skyld" er pligtig at betale skadeserstatning, dog med [§ 24's](#) undtagelse for omstændigheder, sælgeren ikke burde have taget i betragtning ved køkets afslutning (hændelig undergang af hele arten eller partiet, krig, indførselsforbud og lignende). Udvalget i [betænkning nr. 1502/2008, s. 140](#) sammenfatter forskellen:

Er der tale om køb af en genstand bestemt efter art (genuskøb), er sælgeren ansvarlig, medmindre vedkommende har taget forbehold, eller aftalen ikke kan opfyldes på grund af omstændigheder, som sælgeren ikke kunne have taget i betragtning ved køkets afslutning ... Hvis der er tale om køb af en individuelt bestemt genstand (specieskøb), er

sælger erstatningsansvarlig, hvis vedkommende har handlet culpøst, eller hvis salgsgenstanden savner egenskaber, som sælgeren har garanteret.

Garantier og erklæringer i erhvervshandler. Hvor parterne har kontraheret om garantier, bliver det garantiens ordlyd og ikke købelovens ansvarsgrundlag, der styrer. I Højesterets dom i [201/2011](#) var en garanti om, at selskabet ikke var involveret i tvister, overtrådt, og køberen havde krav på erstatning "krone for krone" efter aftalens ordlyd; Højesteret afviste både passivitetsindsigelsen og indsigelsen om tilsidesat tabsbegrænsningspligt. Omvendt tilsidesatte Sø- og Handelsretten i [H-43-06](#) en ansvarsbegrænsning i et handelsforhold og tilkendte erstatning for mangelfuld teltdug.

Erstatningens omfang. Højesteret fastslog i [BS-50238/2023-HJR](#) som et almindeligt køberetligt princip:

En købers erstatningskrav omfatter det fulde tab og er således ikke begrænset til det beløb, som køberen har betalt for en forbedring, der viser sig at være mangelfuld.

Sagen angik ganske vist en andelsbolig, men præmissen er formuleret som en generel køberetlig grundsætning og fastslår tillige, at der ikke uden videre skal ske fradrag efter princippet om "nyt-for-gammelt".

LOV	Købeloven § 24	Købeloven § 42, stk. 2	Købeloven § 43, stk. 3
PRAKSIS	Højesteret · Sælgers erstatningsansvar for mangelfulde badeværelsesforbedringer i andelsbolig oversteg forbedringens pris 20.02.2024 Højesteret · Sælgers erstatningsansvar for manglende oplysning om it-tvist ved aktieoverdragelse 13.02.2014 Sø- og Handelsretten · Sag om mangler ved hårfjerningsapparat – Ophævelse og erstatning 29.01.2010 Sø- og Handelsretten · Erstatning for mangelfuld teltdug og tilsidesættelse af ansvarsbegrænsning i handelsforhold 11.08.2009		

Erstatningsudmåling ved ophævelse – § 45, jf. § 25, og § 7 dækningskøbs bevisfunktion

Efter [§ 45](#) finder [§ 25](#) om skadeserstatningens beregning tilsvarende anvendelse, når købet hæves på grund af mangel. § 25 opstiller to spor:

- **Abstrakt prisdifference:** i mangel af bevis for andet tab fastsættes erstatningen til det beløb, hvormed prisen for genstande af samme art og godhed på leveringstiden overstiger købesummen.
- **Konkret dækningskøb:** foretager køberen dækningskøb "på forsvarlig måde og inden for rimelig tid efter ophævelsen", lægges den derved opnåede pris til grund.

Sø- og Handelsretten anvendte netop denne ramme i [H-32-02](#) om ophævelse af en aftale om køb af motorcykler og erstatning for tab ved dækningssalg, og § 25 indgik ligeledes i den store leverancesag [H-23-05](#), hvor Sø- og Handelsretten tilkendte bod på 229.774 € og en skønsmæssig erstatning på 250.000 € for ekstra lønudgifter, mens udokumenterede poster blev afvist.

Dækningsforretningen er et bevismiddel – ikke en betingelse. Højesteret har i [BS-36449/2025-HJR](#) fastslået, at de almindelige obligationsretlige principper indebærer, at det ikke er en betingelse for erstatning, at der foretages dækningssalg eller dækningskøb; tabet kan opgøres som en abstrakt prisdifference mellem den aftalte pris og markedsværdien, forudsat at markedsværdien godtgøres – typisk ved syn og skøn. Dommen ændrede Vestre Landsrets modsatte resultat i [BS-53946/2022-VLR](#).

Tabsbegrænsning. Den skadelidte skal begrænse sit tab, men pligten strækkes ikke længere end rimeligt. I [H-0086-97](#) udtalte Sø- og Handelsretten:

Interpelz har ikke været forpligtet til at foretage dækningskøb for det parti skind som skulle leveres til Colorfurs. Ved sit gensalg af pelsene har Interpelz foretaget tilstrækkelig tabsbegrænsning.

Omvendt kan passivitet og manglende tabsbegrænsning koste kravet: i [BS-41309/2020-SON](#) blev slagteriet frifundet for opdrætterens krav under en leveringsaftale om slagtekyllinger netop under henvisning til passivitet og tilsidesat tabsbegrænsningspligt. Om forældelse af sådanne krav henvises til [forældelse-pengekrav-afbrydelse](#).

LOV	Købeloven § 25	Købeloven § 45	
PRAKSIS	Højesteret · Erstatning ved misligholdt ejendomshandel uden dækningssalg: Opgørelse af abstrakt prisdifference		09.02.2026
	Landsretten · Vestre Landsret afviser erstatningskrav ved misligholdt ejendomshandel grundet manglende dokumentation for tab		20.02.2025
	Sø- og Handelsretten · Sag om erstatning for uberettiget tilbageholdelse af minkskind		20.11.2023
	Sø- og Handelsretten · Sag om ophævelse af kontrakt om levering af interiør til tog på grund af forsinkelse og mangler		01.12.2008
	Sø- og Handelsretten · Sag om ophævelse af aftale om køb af motorcykler og erstatning for tab ved dækningssalg		20.01.2006
	Byretten · Misligholdelse af leveringsaftale om slagtekyllinger: Frifindelse af slagteri pga. opdrætters passivitet og tilsidesættelse af tabsbegrænsningspligt		10.11.2022

§ 8 Mangelsbedømmelsestidspunktet (§ 44), købers forudgående undersøgelse (§ 47), auktion (§ 48) og prøvekøb (§ 60)

Bedømmelsestidspunktet. Efter [§ 44](#) er det afgørende tidspunkt for, om salgsgenstanden lider af en mangel, det tidspunkt, "da faren gik over på køberen" – medmindre manglen er hidført ved sælgerens forsømmelse. Reglen knytter mangelsbedømmelsen direkte til risikoens overgang, der som selvstændigt emne behandles under søskende-emnet om risikoens overgang.

Sø- og Handelsretten kombinerede netop disse elementer i [BS-52536/2022-SHR](#) om tilbagebetaling af købesummen for en lods båd erhvervet på auktion, hvor [§ 42](#), [§ 44](#), [§ 48](#) og [§ 17](#) indgik i afgørelsesgrundlaget – altså mangelsbedømmelse, auktionsreglen, undersøgelsespligt og risikoovergang i samme sag.

Købers forudgående undersøgelse. [§ 47](#) afskærer køberen fra at påberåbe sig mangler, der burde være opdaget, hvis han

- har undersøgt salgsgenstanden før køkets afslutning,
- uden skellig grund har undladt at efterkomme sælgerens opfordring til at undersøge den, eller
- har fået lejlighed til at undersøge en prøve af salgsgenstanden.

Undtagelsen er sælgerens svig. Bestemmelsen er en central grund til, at professionelle købere i praksis besigtiger og prøvekører, og at hestehandler ledsages af dyrlægeundersøgelse.

Auktionskøb. [§ 48](#) indeholder en markant skærpelse: ved salg ved auktion kan køberen som udgangspunkt slet ikke påberåbe sig mangler, medmindre genstanden ikke svarer til den betegnelse, hvorunder den er solgt, eller

sælgeren har handlet svigagtigt. Reglen gælder dog ikke, "når en handlende sælger sine varer ved auktion" – en vigtig undtagelse i erhvervsforhold.

Køb på prøve eller besigtigelse. Efter § 60, stk. 1 bliver køberen bundet, hvis han ikke inden aftalt tid eller inden passende frist meddeler sælgeren, at han ikke vil beholde genstanden, og efter § 60, stk. 2 bærer han faren, så længe han har genstanden til prøve eller besigtigelse.

Sælgers afhjælpningstilbud. Endelig indebærer § 49, stk. 1, at køberen må lade sig nøje med et tilbud om afhjælpning eller omlevering, hvis det kan ske inden udløbet af den tid, hvor han er pligtig at afvente levering, og det åbenbart ikke kan medføre omkostning eller ulempe for ham. Køberens ret til erstatning berøres ikke heraf, jf. § 49, stk. 2.

Det tilsvarende CISG-princip fremgår af art. 35, stk. 3, hvorefter sælger ikke er ansvarlig for en mangel, hvis køber på aftaletidspunktet kendte eller ikke kunne have været uvidende om den.

LOV

International købelov § 35, stk. 3

Købeloven § 44

Købeloven § 47

Købeloven § 48

Købeloven § 49, stk. 1, 2

Købeloven § 60, stk. 1, 2

PRAKSIS **Sø- og Handelsretten** · Sag om tilbagebetaling af købesum for lodsåld erhvervet på auktion - mangler, 22.03.2024 undersøgelsespligt og risikoovergang

§ 9 Reklamation og den absolutte 2-årsfrist i § 54

Reklimationspligten som selvstændigt emne hører under søskende-emnet om reklamation ved løsørekøb, men rammerne skal kort skitseres, fordi de afgør, om mangelsbeføjelserne overhovedet er i behold.

- § 51: i **handelskøb** skal køberen efter levering foretage "sådan undersøgelse, som ordentlig forretningsbrug kræver".
- § 52, stk. 1: meddelelse om manglen skal gives **straks i handelskøb** og ellers uden ugrundet ophold; ellers fortabes indsigelsen.
- § 52, stk. 2: vil køberen hæve eller kræve efter-/omlevering, skal særskilt meddelelse gives uden ugrundet ophold.
- § 53: reglerne om fortabelse gælder ikke ved sælgerens svig eller ved grov uagtsomhed, der medfører betydelig skade for køberen.
- § 54, stk. 1: den **absolutte** frist på 2 år fra genstandens overgivelse, medmindre sælgeren har indestået i længere tid eller handlet svigagtigt.

Højesteret har anerkendt § 52, stk. 1, som udtryk for en almindelig obligationsretlig grundsætning. I BS-5817/2021-HJR hedder det:

Dette svarer til, hvad der følger af almindelige obligationsretlige grundsætninger, hvorefter en part, der ønsker at påberåbe sig en mangel, skal give sin medkontrahent meddelelse herom uden ugrundet ophold fra det tidspunkt, hvor parten opdagede eller burde have opdaget manglen, jf. herved princippet i Købeloven § 52, stk. 1.

I BS-2213/2006-VLR om hesten "Tjerk" mistede en mellemliggende køber sine mangelsbeføjelser, fordi hun i 2½ måneds ejertid aldrig havde reklameret og tværtimod havde tilkendegivet, at hun elskede hesten:

Set fra Appellant 2's ... synspunkt må Appellant 1 ... på den baggrund anses for at have accepteret hestens tilstand, og hun var derfor og som følge af den tid, der var gået, siden hun havde købt den, afskåret fra nu at have handlen eller i øvrigt gøre mangelsbeføjelser gældende, jf. herved Købeloven § 52, stk. 1.

Fristens begyndelsestidspunkt ved tekniske produkter. I [BS-18203/2024-VLR](#) fandt Vestre Landsret, at den aftalte 6-måneders frist "efter karakteren af de leverede Power Packs og den påberåbte mangel først kunne regnes fra installationen og en vis driftsperiode" – reklamationen var derfor rettidig. Sælgerens deltagelse i afhjælpningsforsøg indgik i vurderingen. Reklamationsspørgsmål indgik ligeledes i Sø- og Handelsrettens sag [H 72/02](#) om mangler ved børnesikrede låg til medicinemballage, hvor [§ 52, stk. 1](#) indgik i afgørelsesgrundlaget.

Undtagelserne fra 2-årsfristen. § 54 rummer i dag tre gennembrud ud over indeståelse og svig:

- [§ 54, stk. 2](#): fristen gælder ikke, hvis salgsgenstanden i henhold til påbud fra en offentlig myndighed skal tilbagekaldes eller destrueres, fordi den udgør en fare.
- [§ 54, stk. 3](#): fristen gælder ikke ved køb af **byggematerialer**. Denne særregel blev oprindelig indsat ved lov nr. 391 af 14. juni 1995, hvor forarbejderne præciserede, at der ved byggematerialer forstås "materialer, som efter deres art er bestemt til sædvanligvis at indgå i bygningskonstruktioner" – mursten, lægter, spær, betonelementer og tagsten – mens "selvstændige" produkter som gulvtæpper, udendørslamper og fodriste ikke er omfattet.
- [§ 54, stk. 4](#): aftaler om kortere frister kan ikke gøres gældende over for en senere erhverver, der hovedsagelig handler uden for sit erhverv.

Baggrunden for stk. 2 fremgår af [betænkning nr. 1502/2008, s. 177](#), hvor udvalget udtrykkeligt fastslog, at gennembruddet gælder **alle** mangelsbeføjelser uden for forbruger køb:

Hvis salgsgenstanden lider af en sikkerhedsmangel, kan køberen således – også selv om der er forløbet mere end 2 år siden salgsgenstandens overgivelse – kræve ophævelse af købsaftalen, omlevering, forholdsmæssigt afslag i købesummen eller erstatning, jf. købelovens § 42 og § 43, der fastlægger køberens mangelsbeføjelser uden for forbruger køb.

Indeståelsesundtagelsen fortolkes snævert. [Betænkning nr. 1403/2001 om gennemførelse af forbrugerkøbsdirektivet](#), der lå til grund for [LOV nr 213 af 22. april 2002](#), sammenfatter retstilstanden således:

I lyset heraf må den absolutte reklimationsfrist således i dag antages at medføre, at selv helt fundamentale mangler som udgangspunkt ikke kan påberåbes efter fristens udløb, medmindre der fra sælger foreligger en udtrykkelig tilkendegivelse, der kan fortolkes som en indeståelse.

Udvalget henviste bl.a. til [U 1998.886 H](#) om smuldrende eternitplader og [U 1984.1077 H](#). Diskussionen om en generel forlængelse af den absolutte frist blev genoptaget i [betænkning nr. 1576/2021, s. 241](#), hvor et flertal ikke fandt grundlag for en forlængelse, mens et mindretal ønskede differentierede frister.

Bemærk endelig, at branchestandarder for byggeri opererer med en tilsvarende, men kortere frist for løsøre: efter AB Forenklet [§ 45, stk. 3](#) og ABT 18 § 53, stk. 3 forkortes 5-årsfristen til **2 år**, hvis kravet angår "løsøregenstande og inventar, som ikke er særligt tilpasset eller fast monteret".

LOV

[Købeloven § 51](#)[Købeloven § 52, stk. 1, 2](#)[Købeloven § 53](#)[Købeloven § 54, stk. 1-4](#)

PRAKSIS

Højesteret · Udlejers tab af krav ved for sen reklamation over skjulte mangler efter fraflytning

01.09.2021

Landsretten · Køberetlig tvist om mangelfulde "Power Packs" til reduktion af svovlbrinte – Hævelse af køb og tilbagebetaling af købesum	05.02.2025
Landsretten · Landsretsdom om ophævelse af købsaftale af hest og regreskrav	10.04.2008
Sø- og Handelsretten · Sag om mangler ved børnesikrede låg til medicinemballage	31.05.2007

Ophævelsens retsvirkninger – restitution efter § 57 og undtagelserne

§ 10 i § 58

Ophævelse er en gensidig tilbageførsel. Efter [§ 57, stk. 1](#) er sælgeren ikke berettiget til at få genstanden tilbage, medmindre han tilbagegiver det modtagne vederlag, og køberen er ikke berettiget til at få købesummen tilbage, medmindre han **tilbageleverer det modtagne i væsentlig samme stand og mængde**, hvori det var ved leveringen. Køberen har efter [§ 57, stk. 2](#) tilbageholdsret i genstanden, indtil sælgeren betaler skyldig erstatning eller stiller betryggende sikkerhed.

Vestre Landsret anvendte § 57, stk. 1, som den direkte hjemmel for tilbagebetalingen i [BS-18203/2024-VLR](#): sælgeren blev dømt til at betale 411.642,50 kr. **betinget af** køberens tilbagelevering af de effekter, der var omfattet af de nævnte fakturaer.

Når køberen ikke kan tilbagelevere. Netop § 57, stk. 1, koster i praksis mange købere ophævelsesretten. I [BS-25773/2023-VLR](#) var campingvognen ubestridt mangelfuld, men køberen havde under en planlagt renovering afmonteret seng, køkken og rundsiddegruppe. Landsretten udtalte:

Det forhold, at [køber] ikke var i stand til at tilbagelevere campingvognen i væsentlig samme stand, som den var ved leveringen, medfører imidlertid, at hun var afskåret fra at ophæve købet og få købesummen tilbage, jf. dagældende købelovs § 57, stk. 1.

Undtagelserne i [§ 58](#) – hændelig begivenhed, genstandens egen beskaffenhed, foranstaltninger, der udkrævedes til dens undersøgelse, eller foranstaltninger truffet inden manglen blev eller burde være opdaget – fandt ikke anvendelse, fordi afmonteringen ikke var foranlediget af manglen, men skete som led i en planlagt renovering. Resultatet blev derfor et forholdsmæssigt afslag på 45.000 kr. i stedet for ophævelse.

Restitutionsspørgsmål ved ophævede løsørekøb, herunder tilbagelevering af bytteyder, ses tilsvarende i [BS-874/2008-VLR](#), hvor både [§ 57](#) og [§ 58](#) indgik i afgørelsesgrundlaget, og i [BS-44568/2021-ODE](#), hvor § 58 blev anvendt i en hestehandel.

CISG har en parallel regel i [art. 82](#), der ligeledes fratager køberen retten til at hæve og kræve omlevering, hvis tilbagelevering i væsentlig samme stand er umulig – med undtagelser, der ligger tæt på § 58, herunder forringelse som følge af den undersøgelse, der er nævnt i art. 38, og forbrug eller omdannelse ved sædvanlig brug, før manglen blev eller burde være opdaget.

LOV	International købelov § 82	Købeloven § 57, stk. 1, 2	Købeloven § 58	
PRAKSIS	Landsretten · Køber mistede retten til at ophæve handel med fugtskadet campingvogn efter at have afmonteret inventar			18.03.2025
	Landsretten · Køberetlig tvist om mangelfulde "Power Packs" til reduktion af svovlbrinte – Hævelse af køb og tilbagebetaling af købesum			05.02.2025
	Landsretten · Ophævelse af bilkøb grundet motorskade og tvist om tilbagelevering af bytteyder			12.05.2009
	Byretten · Ophævelse af hestekøb grundet kroniske smertetilstande i nakke og lænd samt manglende hestepas			14.09.2023

Kvantitetsmangel, successive leveringer og vanhjemmel – §§ 46, 50 og 59

Kvantitetsmangel. § 50 sidestiller for lille leveret mængde med en mangel, "såfremt køberen må gå ud fra, at det, som er leveret, er ment at skulle tjene som fuldstændig opfyldelse af aftalen". Køberen kan i så fald ikke kræve omlevering efter § 43, men i stedet **efterlevering** af det manglende – uanset om det udgør en større eller mindre del af det, der skulle leveres. Bemærk, at § 50 efter § 1, stk. 2 er ufravigelig i forbruger køb, men fravigelig uden for.

Successive leveringer. § 46 begrænser ophævelsesadgangen ved successive leveringer: er en enkelt levering mangelfuld, kan køberen som udgangspunkt kun hæve for den pågældende leverings vedkommende. Han kan dog hæve også for senere leveringer, hvis det må ventes, at også disse vil blive mangelfulde, eller hæve i det hele, hvis det er begrundet i sammenhængen mellem leveringerne. Motiverne til § 43 forudsatte tilsvarende, at køberen ved delvist mangelfuld levering kan beholde det mangelfri og hæve for resten, men understregede, at han ikke på egen hånd må udskille sig den mangelfri del ("skumme Varen").

Den tilsvarende CISG-regel findes i art. 51, hvorefter køberen kun kan hæve i det hele, hvis den delvise eller mangelfulde levering er en væsentlig misligholdelse.

Vanhjemmel. § 59 angår retsmangler: viser det sig, at salgsgenstanden ved køkets afslutning tilhørte en anden end sælgeren, kan køberen kræve skadeserstatning hos sælgeren – **selv om sælgeren var i en undskyldelig vildfarelse om sin adkomst**. Ansvarer er altså objektivt. Den eneste undtagelse er, at køberen ikke var i god tro ved køkets afslutning. Bestemmelsen får praktisk betydning ved handel med brugte køretøjer, maskiner og andet løsøre, der viser sig at være behæftet med tredjemands ejendomsforbehold, pant eller at være frastjålet den rette ejer.

Et beslægtet – men ikke identisk – spørgsmål er sælgerens uberettigede tilbageholdelse af en solgt genstand for at sikre krav mod tredjemand. I H-0086-97 fastslog Sø- og Handelsretten, at auktionshuset hæftede for købers tab, fordi det var bekendt med, at den reelle ejer krævede skindene udleveret:

På tidspunktet for tilbageholdelsen var Danske Pels Auktioner bekendt med at Interpelz gjorde krav på at få skindene udleveret. Danske Pels Auktioner måtte være klar over at tilbageholdelsen kunne medføre tab for Interpelz.

LOV

International købelov § 51

Købeloven § 46

Købeloven § 50

Købeloven § 59

PRAKSIS

Sø- og Handelsretten · Sag om erstatning for uberettiget tilbageholdelse af minkskind

20.11.2023

Byretten · Virksomhed dømt til at betale for reparation og leje af mejetærskere efter misligholdelse af lejeaftaler

05.03.2024

§ 12 Internationale handelskøb – CISG's mangelsregime

Ved handelskøb på tværs af landegrænser uden for Norden er det **den internationale købelov** (CISG), der regulerer mangelsspørgsmålet, jf. lovens § 1 og den nordiske undtagelse i § 2. Systematikken minder om købelovens, men afviger på afgørende punkter.

Mangelsbegrebet. [Art. 35](#) opstiller – i modsætning til købeloven – en positiv definition: varen skal svare til aftalen med hensyn til mængde, kvalitet og beskrivelse, og er i mangel af anden aftale kun mangelfri, hvis den er egnet til sædvanlige formål (litra a), til særlige formål, sælger er gjort bekendt med (litra b), svarer til en forelagt prøve eller model (litra c) og er sædvanligt emballeret (litra d).

Ophævelse. [Art. 49](#) kræver **væsentlig misligholdelse**, som defineres i art. 25 som misligholdelse, der "i betydelig grad berører" den anden part det, han i henhold til aftalen er berettiget til at forvente, medmindre resultatet ikke var forudseeligt. Hertil kommer *Nachfrist*-modellen i [art. 47](#), og køberen mister ophævelsesadgangen, hvis han ikke hæver inden rimelig tid. Sælgerens spejlvendte ophævelsesadgang findes i [art. 64](#), som forudsætter væsentlig misligholdelse fra køberens side eller overskridelse af en fastsat yderligere frist – en bestemmelse, der har været påberåbt i tvister om leverancer af skibsmotorer.

Afslag og omlevering. [Art. 50](#) hjemler forholdsmæssigt afslag beregnet efter værdiforholdet på leveringstidspunktet, mens [art. 46](#) begrænser omlevering til væsentlige mangler og fastsætter en selvstændig afhjælpningsbeføjelse.

Reklamation. [Art. 39](#) kræver meddelelse "med angivelse af manglens beskaffenhed inden rimelig tid", og opstiller i stk. 2 en absolut frist på **2 år** fra den faktiske overgivelse – parallel til købelovens § 54, stk. 1 – medmindre fristen er uforenelig med en aftalt garantiperiode. [Art. 44](#) giver dog en køber med rimelig undskyldning adgang til afslag og erstatning (dog ikke for tabt fortjeneste) trods forsømt reklamation.

Erstatning. [Art. 74](#) fastsætter fuld erstatning begrænset af et forudseelighedskrav, og [art. 75](#) hjemler den konkrete dækningsforretningsdifference – funktionelt svarende til købelovens § 25.

Danske domstole har flere gange behandlet mangels- og ophævelsesspørgsmål i internationale leverancer. SØ- og Handelsretten fandt i [H-23-05](#), at ophævelse over for den italienske leverandør var berettiget både efter kontraktens frist- og manglsbestemmelser, og at ophævelsesretten ikke var bortfaldet ved manglende reklamation, fordi bygherren gentagne gange havde påtalt både forsinkelser og mangler. I [H-18-09](#) tog SØ- og Handelsretten stilling til prisreguleringer og minimumskøb i en international leveringsaftale. Internationale handelstvister afgøres i vidt omfang ved voldgift; om voldgift som tvistløsningsform se [voldgift](#).

LOV

[International købelov § 35](#)
[International købelov § 39, stk. 2](#)
[International købelov § 49, stk. 1](#)
[International købelov § 50](#)
[International købelov § 64, stk. 1](#)

PRAKSIS

SØ- og Handelsretten · Dom om kontraktfortolkning vedrørende prisreguleringer og minimumskøb i international leveringsaftale 08.04.2011

SØ- og Handelsretten · Sag om ophævelse af kontrakt om levering af interiør til tog på grund af forsinkelse og mangler 01.12.2008

§ 13 Sammenfatning – de bærende linjer i praksis

Praksis om mangler ved løsøre uden for forbruger køb kan sammenfattes i seks linjer.

1. Aftalen kommer først. Fordi [§ 1, stk. 1](#) gør reglerne deklaratoriske, afgøres langt de fleste erhvervstvister på grundlag af salgs- og leveringsbetingelser, garantier og branchekutymmer. Domstolene anvender de aftalte frister og forbehold – jf. den aftalte 6-månedersfrist i [BS-18203/2024-VLR](#) – men er ikke afskåret fra at tilsidesætte en ansvarsbegrænsning, heller ikke i et rent handelsforhold, jf. [H-43-06](#).

2. Mangelsbegrebet er funktionelt og forventningsbaseret. Kernen er stadig 1905-formlen om, hvad der gør genstanden uskikket eller mindre egnet til sædvanlig eller aftalt brug – men i moderne praksis afgøres den ofte af, hvilke forventninger sælgeren selv har skabt gennem markedsføring, oplysninger og tilbageholdte oplysninger, jf. [BS-18203/2024-VLR](#), [BS-2384/2009-OLR](#) og [H-3-02](#).

3. Species/genus-sondringen er stadig afgørende for erstatningsansvaret – og efter [betænkning nr. 1502/2008](#) kan sælgeren ikke omgå genuskøbets objektive ansvar ved formelt at individualisere varen.

4. Ophævelse er den vanskeligste beføjelse. Den forudsætter en ikke-uvæsentlig mangel, rettidig reklamation og evnen til at tilbagelevere i væsentlig samme stand. Køberen i [BS-25773/2023-VLR](#) havde en reel mangel og tabte alligevel ophævelsesretten på [§ 57, stk. 1](#). Forholdsmæssigt afslag fungerer i praksis som den robuste opsamlingsbeføjelse.

5. Reklamationsreglerne er den hyppigste faldgrube. "Straks" i handelskøb efter [§ 52, stk. 1](#) er en streng norm, og passivitet kan i sig selv opfattes som accept af genstandens tilstand, jf. [BS-2213/2006-VLR](#). Den absolutte 2-årsfrist i [§ 54, stk. 1](#) gennembrydes kun ved udtrykkelig indeståelse, svig, sikkerhedsbetinget myndighedstilbagekaldelse eller ved køb af byggematerialer.

6. Tabsopgørelsen følger de almindelige obligationsretlige principper. Erstatning omfatter det fulde tab, jf. [BS-50238/2023-HJR](#), og dækningsforretning er efter [BS-36449/2025-HJR](#) et bevismiddel, ikke en betingelse – men tabet skal godtgøres, og tabsbegrænsningspligten skal iagttages, jf. [BS-41309/2020-SON](#).

For beslægtede afgrænsninger henvises til [brugt-bil-privatkoeb-mangler](#), [koebsalgsfast-ejendom-mangler](#) og [entrepreneoer-mangelsansvar-forsinkelse](#).

LOV

[Købeloven § 1, stk. 1](#)
[Købeloven § 52, stk. 1](#)
[Købeloven § 54, stk. 1](#)
[Købeloven § 57, stk. 1](#)

PRAKSIS

Højesteret · Erstatning ved misligholdt ejendomshandel uden dækningssalg: Opgørelse af abstrakt prisdifference	09.02.2026
Højesteret · Sælgers erstatningsansvar for mangelfulde badeværelsesforbedringer i andelsbolig oversteg forbedringens pris	20.02.2024
Landsretten · Køber mistede retten til at ophæve handel med fugtskadet campingvogn efter at have afmonteret inventar	18.03.2025
Landsretten · Køberetlig tvist om mangelfulde "Power Packs" til reduktion af svovlbrinte – Hævelse af køb og tilbagebetaling af købesum	05.02.2025
Landsretten · Sælger af café havde loyal oplysningspligt om væsentlig omsætningsnedgang	06.09.2010
Landsretten · Landsretsdom om ophævelse af købsaftale af hest og regreskrav	10.04.2008
Sø- og Handelsretten · Erstatning for mangelfuld teltdug og tilsidesættelse af ansvarsbegrænsning i handelsforhold	11.08.2009
Sø- og Handelsretten · Hævelse af anpartskøb grundet manglende oplysninger om ordreophør, huslejerestance og uregelmæssig bogføring	23.04.2003
Byretten · Misligholdelse af leveringsaftale om slagtekyllinger: Frifindelse af slagteri pga. opdrætters passivitet og tilsidesættelse af tabsbegrænsningspligt	10.11.2022

REFERENCE Lovgrundlag

8 paragraffer

[Købeloven § 1](#)

stk. 1

[Købeloven § 42](#)

stk. 1, 2

Købeloven § 43	stk. 1-3	Købeloven § 44	
Købeloven § 47		Købeloven § 54	stk. 1-4
Købeloven § 57	stk. 1, 2	Købeloven § 59	

MATERIALE Citerede afgørelser

34 afgørelser

HØJESTERET · ØVERSTE INSTANS

5

09.02.2026	Erstatning ved misligholdt ejendomshandel uden dækningssalg: Opgørelse af abstrakt prisdifference	36449-2025
20.02.2024	Sælgers erstatningsansvar for mangelfulde badeværelsesforbedringer i andelsbolig oversteg forbedringens pris	bs-50238-2023-hjr
28.06.2022	Købers bevisbyrde for afslag i købesum ved mangler i andelsbolig solgt til maksimalpris	bs-32987-2021-hjr
01.09.2021	Udlejers tab af krav ved for sen reklamation over skjulte mangler efter fraflytning	bs-5817-2021-hjr
13.02.2014	Sælgers erstatningsansvar for manglende oplysning om it-tvist ved aktieoverdragelse	201-2011

LANDSRETTEEN · ANKEINSTANS

10

27.03.2025	Vestre Landsrets dom om ophævelse af hestekøb: Sælgers tilsidesættelse af oplysningspligt om adfærdsproblemer	10361-12183
18.03.2025	Virksomhed frifundet for betaling for social media-abonnement på grund af leverandørens væsentlige misligholdelse	9809-11467
18.03.2025	Køber mistede retten til at ophæve handel med fugtskadet campingvogn efter at have afmonteret inventar	9894-11576
27.02.2025	Ophævelse af hestekøb stadfæstet – manglende hestepas og helbredsmæssige mangler udgjorde væsentlige mangler	10720-12735
20.02.2025	Vestre Landsret afviser erstatningskrav ved misligholdt ejendomshandel grundet manglende dokumentation for tab	4679-8757
05.02.2025	Køberetlig tvist om mangelfulde "Power Packs" til reduktion af svovlbrinte – Hævelse af køb og tilbagebetaling af købesum	10235-12016
04.04.2011	Landsretten nedsætter afslag i købspris for brugt bil	2450-2924
06.09.2010	Sælger af café havde loyal oplysningspligt om væsentlig omsætningsnedgang	4750-5719
12.05.2009	Ophævelse af bilkøb grundet motorskade og tvist om tilbagelevering af bytteyder	6991-8387
10.04.2008	Landsretsdom om ophævelse af købsaftale af hest og regreskrav	5514-6602

SØ- OG HANDELSRETTEEN · SPECIALRET

14

22.03.2024	Sag om tilbagebetaling af købesum for lodsbad erhvervet på auktion - mangler, undersøgelsespligt og risikoovergang	BS-52536/2022-SHR
------------	--	-------------------

06.02.2024	Berettiget ophævelse af samarbejdsaftale grundet misligholdelse og erstatningskrav	4878-5885
20.11.2023	Sag om erstatning for uberettiget tilbageholdelse af minkskind	H-0086-97
08.04.2011	Dom om kontraktfortolkning vedrørende prisreguleringer og minimumskøb i international leveringsaftale	H-18-09
29.01.2010	Sag om mangler ved hårfjerningsapparat – Ophævelse og erstatning	H-98-04
12.10.2009	Sag om erstatning for manglende levering og uberettiget opsigelse af distributionsaftale	H-14-06
11.08.2009	Erstatning for mangelfuld teltduk og tilsidesættelse af ansvarsbegrænsning i handelsforhold	H-43-06
01.12.2008	Sag om ophævelse af kontrakt om levering af interiør til tog på grund af forsinkelse og mangler	H-23-05
31.05.2007	Sag om mangler ved børnesikrede låg til medicinemballage	H 72/02
20.01.2006	Sag om ophævelse af aftale om køb af motorcykler og erstatning for tab ved dækningssalg	H-32-02
28.01.2005	Mangelfuld budgettering i samarbejdsaftale om messe medførte forholdsmæssigt afslag	H-109-01
23.04.2003	Hævelse af anpartskøb grundet manglende oplysninger om ordreophør, huslejerestance og uregelmæssig bogføring	H-3-02
22.03.2002	Forholdsmæssigt afslag ved mangelfuld udførelse af udendørs reklamekampagne	H-0016-00
24.10.2001	Sag om krav på afslag i købesum ved virksomhedsoverdragelse grundet manglende indtjening og fejlagtig skattemæssig saldoværdi.	H-0096-96

BYRET TEN · F Ø R S T E I N S T A N S

5

05.03.2024	Virksomhed dømt til at betale for reparation og leje af mejetærskere efter misligholdelse af lejeaftaler	9971-11666
24.10.2023	Ophævelse af hestekøb grundet personfarlig adfærd og tilsidesat oplysningspligt	10222-11998
14.09.2023	Ophævelse af hestekøb grundet kroniske smertetilstande i nakke og lænd samt manglende hestepas	10378-12209
10.11.2022	Misligholdelse af leveringsaftale om slagtekyllinger: Frifindelse af slagteri pga. opdrætters passivitet og tilsidesættelse af tabsbegrænsningspligt	10188-11959
03.10.2006	Sag om ophævelse af hestekøb grundet væsentlig mangel	5472-6557

FORARBEJDE Betænkninger

3 referencer

Betænkning nr. 1403 om gennemførelse af forbrugerkøbsdirektivet i dansk ret (del 1)

nr. 1403 · 2001 · Justitsministeriet

Betænkning om visse køberetlige regler om sikkerhedsmangler

nr. 1502 · 2008 · Justitsministeriet

Delbetænkning I om gennemførelse af varedirektivet og direktivet om digitalt indhold

nr. 1576 · 2021 · Justitsministeriet
